No. 1117. **1850.**

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 3,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 19 DECEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 ... regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien ... zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt ... plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 18 December.

De beraadslagingen over het VIe Hoofdstuk, *Hervormde Eeredienst*, in de avondzitting van laatstleden Maandag aangevangen, hebben zich niet onderscheiden door klaarheid en zakelijkheid. Gelijk het gewoonlijk gaat, de onduidelijkheid heeft langdradigheid gebaard, en men is aan het einde der discussie gekomen, zonder de zaak te hebben ontward. Er zijn eigenlijk driederlei soort van kwestiën ter sprake gebragt; te weten den toestand der Hervormde Kerk hier te lande, de vrijheid der Hervormde kerk in de kolonien, en de bezoldiging der Waalsche gemeenten. Het eerste punt is door de partij Groen in de Kamer behandeld. De heeren Mackay en van Lijnden, de tirailleurs van den heer Groen, hebben in de eerste plaats er op aangedrongen, dat aan de kerkgenootschappen *jus publicum* moet worden toegekend. Dat is door niemand betwist; en de grondwet, die de kerkgenootschappen als zelfstandige publieke ligchamen erkent, waarborgt hun daardoor het genot van publiek regt. Wij weten niet, dat het ooit door iemand is betwijfeld, en beseffen niet goed waarom daarop nu zoo zeer wordt gedrukt. Intusschen, wij hebben er niets tegen, dat een bestaand regt wordt geconstateerd. Vervolgens werden eenige klagten ingediend, dat het Hervormd kerkgenootschap geen vrijheid van werking bezit. De minister van justitie merkt daarop aan, dat het niet mogelijk is het bestaande af te breken, voor dat de kerkgenootschappen daarvoor iets in de plaats zullen hebben gesteld. Deze zijn nu werkzaam, om zich een zelfstandig en onafhankelijk bestuur te organiseeren. Zoodra dat zal tot stand gebragt zijn, zal de regering niet nalaten alles uit den weg te ruimen, wat op de vrijheid der kerkgenootschappen inbreuk maakt. Eindelijk komen de afgescheidenen in de Kamer neer op het vraagstuk, dat zij regt hebben op ondersteuning, en wenschen hunne hoogleeraren bezoldigd te zien. Het vraagstuk is moeijelijk op te lossen voor de regering en de wetgevende magt zonder in godsdienstige discussie te treden. Het is toch niet mogelijk dat de Staat het beginsel aanneemt, dat zij alle secten, die bestaan of ooit bestaan zullen, zal moeten bezoldigen. Te regt is door meer dan een spreker aangemerkt, dat daardoor een last zou worden gelegd op de schatkist, die de toekomst van Neêrlands begrooting in gevaar zou brengen. De heer Storm, het eenig Katholijk lid, die in deze aangelegenheid het woord heeft gevoerd, heeft te kennen gegeven, dat hij dan liever zou zien, dat *geene* gezindheid uit de schatkist werd bezoldigd. Zijns inziens zou de vrijheid der kerkgenootschappen eerst dan haar volkomen beslag hebben bekomen.

Men moet in alle geval tot beginsel aannemen, dat niet iedere secte, die zich opwerpt, regt heeft op bezoldiging. Zij zouden zich in het oneindige vermenigvuldigen. Reeds nu zijn er algescheidenen van de Afgescheidenen. Die last zou voor de schatkist ondragelijk worden. Daarenboven, de grondwet heeft alleen aan de bestaande eerediensten, die bezoldigd werden tijdens de invoering der grondwet, traktementen, pensioenen en andere benoodigde inkomsten verzekerd. Er doet zich derhalve de vraag voor of de Afgescheidenen behooren tot eene door den Staat bezoldigde gezindheid tijdens de grondwet van 1815. Zij, de afgescheidenen, beweeren de ware hervormde Kerk te zijn, zoo als zij zich naar de synode van Dordt, en naar de formulieren van eenheid in 1816 vastgesteld, heeft gekenmerkt. De thans wettelijk bestaande Hervormde Kerk integendeel beweert, dat de afgescheidenen uit de Hervormde Kerk zijn uitgegaan en eene afzonderlijke nieuwe secte hebben gevormd. Kan en mag de Staat tusschen beide beslissen? Wij gelooven het niet. Dat zou zijn zich mengen *in sacra;* en daartegen protesteeren de afgescheidenen zoo zeer als iemand. De kwestie is dus door de sprekers op een valsch terrein gebragt en zij staan in strijd met hunne eigene stellingen. Zij kan slechts worden uitgemaakt door de Hervormde Kerk zelve. Hoe en op welke wijze gaat ons niet aan.

Ter dezer gelegenheid is door den heer van Lijnden eene klagt ingediend, dat door sommige professoren aan de universiteit den leerlingen, voor de heilige dienst onchristelijke stellingen worden geleeraard. Hij zeide, dat door hen het christendom door het slijk werd gesleept. En dewijl deze uitdrukking bij velen scherpen tegenstand ontmoette, verzachtte de heer Groen de veroordeeling, met te zeggen, dat zij rationalisme en neologisme leeraarden. Doch ook daartegen werd geprotesteerd. Wij stippen zulks aan om te doen zien, wat ook de heer Groen heeft opgemerkt, hoe velerlei rigtingen er in het protestantisme te vinden zijn. Want als dat protestantisme nog christendom kan heten, dat niets van het christendom heeft overgehouden dan namen en gebruiken; dan is het protestantisme bijna aan het einde van zijn protesteeren tegen de waarheden van het christendom.

Het doet ons leed, dat niet ééne katholijke stem zich in de Kamer heeft doen hooren tegen het verpestend wijsgeerig onderwijs, dat aan onze universiteiten ook aan katholijke leerlingen wordt gegeven. Of is het daaraan niet toe te schrijven, dat vele onzer jeugdige Katholijken de universiteit verlaten in volslagen ongeloof?

Het tweede punt, dat bij dit hoofdstuk is behandeld, betreft de vrijheid der protestantsche kerkgenootschappen in de koloniën. De heer van Hoëvell heeft aangetoond, dat zij tot dusverre geheel afhankelijk zijn van den gouverneur-generaal. Hij wenscht dat aan de Protestanten de vrijheid worde gelaten, die de Katholijken met regt genieten. De heer van Hoëvell heeft daarin alle regt. En wij verwonderen ons, dat de minister van Eeredienst zulks niet genoegzaam duidelijk heeft toegestemd.

Het derde punt, dat wijdloopig is besproken, zonder dat er eenig nieuw licht is aangebragt, betreft de bezoldiging van verschillende Waalsche gemeenten. De Kamer schijnt te verlangen, dat velen dezer niet meer worden bezoldigd, omdat zij tot een zeer klein getal zijn weggesmolten. Zij wenscht de daarvoor uitgetrokken sommen besteed te zien tot uitbreiding van Hervormde gemeenten. Doch de minister acht zich gebonden door een vonnis van den Hoogen Raad, die het regt der Waalsche gemeenten heeft gehandhaafd. Over en tegen dat vonnis en zijne beteekenis wordt breedvoerig beraadslaagd. Bij slot van rekening blijft de zaak onbeslist hangen, en de minister zal nader adviseeren, wat ten deze te doen regt is.

Bij hoofdstuk VII, departement voor de zaken van Roomsch-Katholijke Eeredienst, heeft de heer Storm verklaard dat dit departement geheel overbodig is. Hij gelooft niet dat hij daarin door een der leden van zijn kerkgenootschap zal worden tegengesproken. Werkelijk heeft niemand daartegen het woord gevraagd, hetgeen ons verwondert. Wij gelooven toch niet, dat allen het met den heer Storm eens zijn. Wat ons betreft, onzen lezers is het bekend, dat wij niet overtuigd zijn van de algeheele nutteloosheid van dat departement.

Het hoofdstuk VIII (over marine) heeft tot weinig discussie aanleiding gegeven. Het voornaamste punt van beraadslaging is geweest de wenk aan den minister van marine gegeven om een comité op te rigten, dat hem zou kunnen dienen tot raad. De heer Hugenholz heeft breedvoerig aangetoond de noodzakelijkheid van zulk een *comité*, opdat er meer eenheid zou komen in de handelingen van dat departement, en de eene minister niet zou afbreken, wat de andere had opgebouwd. Zoo zou er kans zijn, dat het departement naar een vast stelsel zou kunnen blijven handelen. Verschillende sprekers toonden aan, dat daarin niets beleedigends voor den minister was te vinden, aan wiens kunde en ijver men algemeen hulde bragt. De beraadslagingen daarover zijn gisteren-avond voortgezet, en het hoofdstuk is met algemeene stemmen op 2 na aangenomen.

Daarna heeft de Kamer ook hoofdstuk IX A aangenomen met algemeene stemmen, nadat de minister van finantien had verklaard; dat hij weldra een bewijs zou geven, dat hij ernstig plan had, om tot amortisatie van schuld mede te werken. Hij zou spoedig een voordragt van wet doen om de overschotten van de diensten daaraan te besteden.

Hoofdstuk IX, finantiën, is aangenomen met drie en vijftig tegen acht stemmen. Heden wederom avondzitting.

ONTWERP VAN WET

tot regeling en beperking der uitoefening van het regt van vereeniging en vergadering.

EERSTE AFDEELING. *Van vereenigingen.*

Art. 1. Het regt der ingezetenen tot vereeniging is hunne bevoegdheid, om zich tot gemeenschappelijke zamenwerking ter bereiking van een bepaald en geoorloofd oogmerk te verbinden.

Art. 2. Vereeniging in den zin dezer wet bestaat, zoodra drie of meer ingezetenen omtrent het oogmerk der gemeenschappelijke zamenwerking zijn overeengekomen en besloten hebben ter bereiking daarvan werkzaam te zijn.

Art. 3. Iedere vereeniging, waarvan het oogmerk met de openbare orde bestaanbaar is, is geoorloofd, zoolang de middelen, die zij bezigt, niet met die orde in strijd zijn.

Art. 4. Met de openbare orde is onbestaanbaar ieder oogmerk, dat met de wetten of goede zeden in strijd is, en ieder middel, dat op zich zelf strafbaar of onwettig is, verpligtingen oplegt, die met de gehoorzaamheid aan de wetten onvereenigbaar zijn, of door de algemeene begrippen van zedelijkheid gewraakt wordt.

Art. 5. Tot de oprigting eener vereeniging wordt de magtiging der overheid niet gevorderd.

Het staat haar echter vrij de openlegging van het doel, de mededeeling der reglementen, de opgave van de namen der bestuurders en leden, en de aanduiding der vergaderplaatsen, zoowel van bestaande als van nader op te rigten vereenigingen, te vorderen.

Deze opgaven worden gedaan aan het Departement van Justitie binnen eene maand na de ontvangen opvordering.

De opvordering geschiedt door tusschenkomst van het gemeentebestuur der plaats, waar eene vereeniging, of de hoofdzetel eener, zich over meer gemeenten uitbreidende, vereeniging gevestigd is. Van de ontvangst der opvorderingen wordt door het bestuur der vereeniging een schriftelijk bewijs afgegeven. Bij weigering wordt de opvordering door eenen deurwaarder beteekend.

Art. 6. Bij of na het vervullen dezer verpligting, of ook met vrijwillige mededeeling derzelfde opgaven, kan iedere vereeniging van Ons hare uitdrukkelijke toelating op den voet harer kenbaar gemaakte reglementen verzoeken.

De toelating wordt verleend, indien het oogmerk der vereeniging en de wijze harer inrigting met de openbare orde bestaanbaar worden bevonden.

Het besluit, waarbij eene gevraagde toelating wordt geweigerd, wordt, met redenen omkleed, in de *Staats-courant* geplaatst.

Art. 7. Eene vereeniging, die eene uitdrukkelijke toelating heeft verworven, kan zich door het beroep daarop aan geene strafvervolging onttrekken, indien zij bevonden wordt, met afwijking van hare goedgekeurde reglementen, oogmerken na te jagen, of middelen te bezigen, die volgens de voorenstaande bepalingen met de openbare orde onbestaanbaar zijn.

Art. 8. De oprigters, bestuurders en deelgenooten van vereenigingen van staatkundigen aard moeten zijn ingezetenen, meerderjarig en in het volle genot hunner burgerschaps-regten.

Art. 9. De oprigting van en de deelneming aan vereenigingen, die volgens de voorafgaande bepalingen met de openbare orde onbestaanbaar worden bevonden, worden gestraft:

1°. voor de oprigters en bestuurders met gevangenis van drie maanden tot twee jaren en geldboete van vijftig tot driehonderd gulden, te zamen of afzonderlijk;

2°. voor de overige deelgenooten met gevangenis van veertien dagen tot drie maanden, en geldboete van tien tot vijftig gulden, te zamen of afzonderlijk.

Art. 10. Met gevangenis van eene maand tot zes maanden en geldboete van twintig tot honderd gulden, te zamen of afzonderlijk, worden gestraft de bestuurders van vereenigingen:

1°. die weigeren of nalaten binnen den gestelden termijn de opgaven te doen uit kracht van art. 5 van hen gevorderd, of die bevonden worden met de waarheid strijdende opgaven te hebben gedaan;

2°. die, de vereischten niet bezittende in art. 8 omschreven, aan het bestuur van staatkundige vereenigingen deelnemen;

3°. die als deelgenooten van staatkundige vereenigingen personen aannemen of toelaten, die de vereischten niet bezitten, bij art. 8 voorgeschreven.

Art. 11. De regter is bevoegd, om, naar gelang der omstandigheden van het misdrijf, met de gevangenisstraf of geldboete eene schorsing der burgerschap-regten van zes maanden tot twee jaren te vereenigen.

Art. 12. Bij de overlegging van een requisitoir tot het verleenen van regtsingang tegen oprigters of bestuurders van onwettige vereenigingen kan de ambtenaar van het openbaar ministerie, daartoe termen vindende, de voorloopige schorsing der betrokken vereeniging vorderen.

Bij het verleenen van regtsingang beschikt de regtbank tevens op zoodanige vordering.

De dien ten gevolge bevolene schorsing vervalt bij vrijspraak of ontslag van alle regtsvervolging.

Art. 13 Bij veroordeeling ter zake van onwettige vereeniging spreekt de regter tevens hare ontbinding uit.

Indien die uitspraak eene vereeniging betreft, die de wet als zedelijk ligchaam erkent, brengt zij de regtsgevolgen voort, bij art. 1702 van het Burgerlijk Wetboek omschreven.

Art. 14. Voortzetting der werkzaamheden eener vereeniging gedurende den tijd harer wettelijke schorsing, of na de uitgesproken ontbinding, wordt ten aanzien van bestuurders en deelgenooten met de hoogste straf gestraft, tegen ieder hunner bij art. 9 bedreigd.

Art. 15. De vorenstaande bepalingen zijn niet van toepassing op burgerlijke maatschappen of vennootschappen van koophandel en op vereenigingen tot handeling voor gemeene rekening.

TWEEDE AFDEELING. *Van vergaderingen.*

Art. 16. Het regt der ingezetenen tot vergadering is hunne bevoegdheid tot het beleggen en bijwonen van bijeenkomsten ter gemeenschappelijke beraadslaging of gemeenschappelijke handeling.

Art. 17. Vergadering in den zin dezer wet is aanwezig, zoodra twaalf of meer personen, met of zonder voorafgaand overleg of oproeping, tot een der voorschreven doeleinden verzameld zijn.

Art. 18. Tot alle vergaderingen op openbare vereenigingsplaatsen of in de open lucht te zamen komende, hebben de ambtenaren van algemeene of plaatselijke politie den vrijen toegang.

Tot vergaderingen in besloten gebouwen moet het openbaar gezag op zijne vordering ten allen tijde worden toegelaten.

Tot zoodanige vordering zijn bevoegd het hoofd van het gemeentebestuur; of die hem bij ontstentenis vervangt, benevens de directeuren en commissarissen van politie.

Van deze bevoegdheid wordt alleen gebruik gemaakt op vermoeden van beraadslagingen of handelingen, die met de openbare orde in strijd zijn.

Bij ondervonden weigering kan, onverminderd de deswege op te leggen straf, de toegang tot het besloten gebouw met geweld verschaft worden.

Onder besloten gebouwen worden mede begrepen hunne omheinde aanhoorigheden.

Art. 19. De oproepingen tot het bijwonen eener vergadering in de open lucht, hetzij die mondeling of schriftelijk geschieden, algemeen of aan bepaalde personen gerigt zijn, gedrukt, aangeplakt, verspreid of in dagbladen geplaatst worden, moeten ten minste drie dagen voor den tot bijeenkomst bepaalden dag aan het gemeentebestuur der plaats, waar de vergadering zal worden gehouden, worden medegedeeld.

Art. 20. Het dragen van wapenen is bij alle vergaderingen ongeoorloofd.

Deze bepaling is niet van toepassing op door het plaatselijk gezag toegelaten bijeenkomsten tot oefening in eenigen wapenhandel.

Art. 21. Eene vergadering, die ongewapend is te zamen gekomen en gebleven, wordt door het openbaar gezag niet gestoord of uiteen gedreven dan wanneer zij tot zamenscholing of oproer overslaat.

Art. 22. Eene vergadering houdt op ongewapend te zijn, zoodra meer dan twee daaraan deelnemende personen zigtbare wapenen voeren.

Art. 23. Eene vergadering slaat tot zamenscholing over zoodra in haar midden over onderwerpen wordt beraadslaagd of tot daden wordt aangespoord, die met de wetten in strijd zijn, of de goede zeden kwetsen, baldadigheden of andere handelingen gepleegd worden, die bij algemeene of plaatselijke politie-verordeningen verboden zijn, of ook wanneer de verzamelde menigte het overigens geoorloofde oogmerk harer bijeenkomst door rustverstorende kreten of bewegingen tracht te bevorderen, of door dreigende optogten aan de rustige inwoners of aan het openbaar gezag vrees tracht in te boezemen.

Art. 24. Het gemeente-bestuur en ieder lid daarvan in het bijzonder, de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de verschillende regterlijke collegien, de kantonregters, en de directeuren en commissarissen van politie, die zich in of nabij eene vergadering mogten bevinden, die op eene of andere vooromschreven wijze tot zamenscholing overslaat, zijn bevoegd en gehouden, om de verzamelde menigte tot rust of terugkeer in de wettige orde aan te manen, en, naar gelang van omstandigheden, het dadelijk uiteengaan der vergadering te gelasten.

Zij zijn tevens bevoegd, om, wanneer zij moeijelijkheden, belemmeringen of tegenstand in de volbrenging van dezen hunnen ambtspligt ondervinden, andere ambtenaren of ambtelooze ingezetenen tot ondersteuning van het wettig gezag op te vorderen.

Ieder ingezeten, die zich op of nabij de plaats der beweging bevindt, en met name tot die ondersteuning opgevorderd wordt, is verpligt daaraan te voldoen.

Art. 25. Bij aarzeling of nalatigheid der verzamelde menigte, om aan de bedoelde aanmaning of last te gehoorzamen, wordt die, hetzij aan den bekenden of een der bekende leiders, hoofden of aanvoerders der vergadering, hetzij aan andere bekende deelnemers in de vergadering, bij name herhaald.

Art. 26. Indien aan die herhaalde aanmaning of last niet wordt voldaan, wordt de vergadering geacht tot oproer over te gaan.

Eene vergadering wordt mede geacht tot oproer over te gaan, wanneer aan een of meerderen der ambtenaren waaraan bij art. 24 de handhaving der wettige orde is aanbevolen, de toegang tot de vergadering opzettelijk wordt belemmerd of belet, of ook wanneer versperringen van openbare doorgangen worden beproefd, geweldadigheden jegens personen gepleegd, vernielingen of beschadigingen van roerende of onroerende goederen aangevangen, verborgen wapenen voor den dag gehaald, andere tot kwetsing of geweld geschikte werktuigen in handen genomen, oproerige of voor het openbaar gezag krenkende kreten of leuzen aangeheven, of teekenen gedragen, of het binnendringen in openbare of bijzondere gebouwen beproefd.

Art. 27. Wanneer eene vergadering op eene of andere vooromschrevene wijze tot oproer is overgegaan, is ieder der ambtenaren, in art. 24 aangeduid, bevoegd en gehouden de oproerige menigte voor het laatst tot terugkeer in de wettige orde aan te manen.

Deze aanmaning geschiedt door de voorhouding der woorden: *openbare orde*, op eenigen vlag, standaard, bord of ander geschikt voorwerp uitgedrukt, en, naar gelang van tijd en plaats, op de meest zigtbare wijze opgerigt of vastgehecht.

De slotbepalingen van art. 23 zijn ten deze mede van toepassing.

Art. 28. Zoodra de woorden *openbare orde* op de vooromschreven wijze van wege het openbaar gezag aan eene tot oproer overgegane vergadering zijn voorgehouden, is deze verpligt oogenblikkelijk uiteen te gaan.

Bij aarzeling of nalatigheid wordt de oproerige menigte door geweld van wapenen verstrooid of uit elkander gedreven.

Hetzelfde heeft plaats zoodra in eene vergadering, volgens de bepaling van art. 22, zigtbare wapenen gedragen worden.

De opvordering daartoe gaat van het hoofd van het gemeentebestuur, of wanneer deze zich niet op de plaats der beweging mogt bevinden, van een der ambtenaren uit, in art. 24 aangeduid.

Art. 29. Onverminderd de bevoegdheid tot stilling en demping van onrustige bewegingen, is ieder der ambtenaren, in art. 21 aangeduid, bevoegd, om, zoodra de eerste aanmaning tot terugkeering in de wettige orde geen ingang heeft gevonden, de aanhouding en overbrenging in verzekerde bewaring te bevelen en te doen uitvoeren van de leiders, hoofden of aanvoerders der vergadering die de pogingen tot herstel der orde niet ondersteunen en van de hoofddrijvers der beweging.

Zij, die zich in of bij gelegenheid van vergaderingen aan eenig misdrijf schuldig maken, waartegen bij andere wetten is voorzien, worden overeenkomstig de bepalingen van art. 37 en volgende van het Wetboek van Strafvordering mede dadelijk aangehouden.

Art. 30. In geval van buitenlandschen oorlog of inwendige beroerten kan de uitoefening van het regt van vergadering, hetzij door het geheele Rijk, hetzij in eene of meer provincien, hetzij in eene of meer gemeenten, worden geschorst.

Het bevel daartoe wordt van Onzentwege gegeven; van het uitgegaan bevel en van de daartoe geleid hebbende beweegredenen wordt aan de beide Kamers der Staten-Generaal in een harer eerstvolgende bijeenkomsten mededeeling gedaan.

De opheffing der schorsing wordt door Ons gelast, en op gelijke wijze aan de beide Kamers der Staten-Generaal kenbaar gemaakt.

In de plaatsen waar de schorsing der uitoefening van het regt van vergadering gelast is, kunnen de gemeente-besturen, wanneer zij dit noodig achten, bij wege van politie-verordening, de bijeenkomsten in de open lucht van minder dan twaalf personen verbieden.

Dusdanige verordening houdt van regtswege op van kracht te zijn, zoodra de schorsing door Ons is opgeheven.

Art. 31. Onverminderd de regtsvervolgingen ter zake van andere misdrijven, in of bij gelegenheid van vergaderingen, zamenscholingen of oproeren gepleegd, worden gestraft:

1°. met gevangenis van een tot drie jaren, en geldboete van een honderd tot vijf honderd gulden, te zamen of afzonderlijk:

a. de leiders, hoofden of aanvoerders van vergaderingen, die in de leiding of aanvoering voortgaan, nadat de last tot uiteengaan door een bevoegd ambtenaar is gegeven;

b. zij, die, bij name tot terugkeer in de wettige orde aangemaand, of tot het verlaten der vergadering gelast, in hunne ongeoorloofde handelingen voortgaan, of aan den ontvangen last niet terstond gehoorzamen;

c. zij, die bevonden worden verborgen wapenen bij zich te hebben, of met eenig tot kwetsing of geweld geschikt werktuig in handen, gegrepen worden;

d. zij, die eene oproeping tot het bijwonen eener vergadering in de openbare lucht hebben gedaan, of op eenigerlei wijze verspreid, zonder dat daarvan aan het gemeente-bestuur der plaats, waar die vergadering zou worden gehouden, tijdige mededeeling is geschied;

2°. met gevangenis van eene maand tot twee jaren, en met geldboete van tien tot honderd gulden, te zamen of afzonderlijk;

a. zij, die aan de daartoe bevoegde ambtenaren den toegang tot eene vergadering in een gesloten gebouw weigeren, of opzettelijk verhinderen of belemmeren,

b. zij, die aan de ambtenaren van algemeene of plaatselijke politie, of andere ambtenaren die daartoe bij deze wet bevoegd zijn verklaard, den toegang tot vergaderingen op openbare vereenigings-plaatsen of in de open lucht weigeren, of opzettelijk verhinderen of belemmeren;

3°. met gevangenis van veertien dagen tot drie maanden, en geldboete van zes tot vijftig gulden, te zamen of afzonderlijk:

a. zij, die, noch leiders, noch hoofden, noch aanvoerders eener vergadering, noch bij name tot terugkeer in de wettige orde aangemaand of tot het verlaten der vergadering gelast zijnde, na het openlijk geven van die aanmaning of dien last aan de onrustige beweging blijven deelnemen of de vergaderplaats niet verlaten;

b. zij, die, in een der gevallen bij artt. 23 en 26 omschreven, door een der daarbij bedoelde ambtenaren tot ondersteuning van het wettig gezag bij name opgeroepen, weigeren of nalatig blijven daaraan te voldoen.

Art. 32. De regter is bevoegd, om, naar gelang der omstandigheden van het misdrijf, in de gevallen onder N°. 1 en 2 van het vorig artikel omschreven, met de gevangenisstraf of geldboete eene schorsing der burgerschapsregten van één tot drie jaren te verbinden.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art 33 Het voorschrift van art. 463 van het Wetboek van Strafregt is toepasselijk op de misdrijven, bij deze wet omschreven.

Art. 34. Door de invoering dezer wet worden de artt. 291, 292, 293 en 294 van het Wetboek van Strafregt afgeschaft en buiten werking gesteld.

Lasten en bevelen enz.

Een aantal Engelsche bladen, met de *Times* aan het hoofd, hebben uit het bezoeken van Engeland door v. Radowitz, en deszelfs minzame ontvangst aan het hof, aanleiding genomen tot de bitterste en grofste uitvallen. Alles laat vermoeden, dat die uitvallen minder den *staatkundigen* dan den *katholijken* Radowitz gelden. Daar v. Radowitz, in weerwil van zijn heulen met de Gothaërpartij in Duitschland en zijn protesterend deelnemen aan de Frankforter keizerkeuze, echter meer dan eens voor de regten der Kerk is opgetreden, zoo mag men zijn oponthoud aldaar gedurende de tegenwoordige krisis, in alle gevallen als verheugend beschouwen, omdat hij meer dan eens de gelegenheid hebben en ook daar van gebruik maken zal, om Anglikaansche vooroordeelen zegevierend te bestrijden. — Van oneindig grooter staatkundig belang is echter de aanwezigheid van een Fransch staatsman, Drouyn de l'Huys te Londen, waar hij zich thans bevindt met eene officiele zending. Wie deszelfs in den laatsten tijd gevoerde politiek, tijdens hij minister was van buitenlandsche zaken, eenigzins oplettend volgde, zal er geen oogenblik aan twijfelen, dat hij, zoover zijne instructien hem dit slechts zullen toelaten, met al het gewigt van zijnen invloed voor de van vele kanten bedreigde regten der Katholijken zal optreden.

Wanneer men de talrijke bekeeringen tot het katholicisme ziet, die tegenwoordig in Engeland plaats hebben, dan herinnert men zich onwillekeurig aan deze belangrijke woorden, door de Maistre, voor dertig jaren gebezigd:

»Alles schijnt aan te duiden dat de Engelschen bestemd zijn om den eersten stoot te geven tot de groote godsdienstige beweging, die zich voorbereidt, en welke een heilig tijdperk zijn zal in de gedenkschriften van het menschelijk geslacht. Om het eerst tot het licht te komen van allen die het hebben afgezworen, bezitten zij twee onschatbare voordeelen, waarvan zij zich zelven weinig bewust zijn; namelijk, dat hun godsdienststelsel — als eene allergelukkigste tegenstrijdigheid — het klaarblijkelijkst valsch is, en tevens het blijkbaarst der waarheid nabij komt."

Niet de tegenwoordigheid van 800 politie-dienaren heeft te Birkenhead de rust bewaard ter gelegenheid van de tergende meeting, die de Protestanten aldaar den 12 dezer in de opene lucht gehouden hebben; zoo verhalen het de Protestantsche bladen; maar — wij hebben het reeds gezegd de pogingen van de achtingwaardige katholijke geestelijkheid dier stad tot de opgewonden menigte zijn daartoe noodig geweest; en eene krachtige proclamatie van den Eerw. Brown aan de Katholijken is met groote letters aan de hoeken der straten aangeplakt geweest, en heeft dan ook tot het resultaat geleid, dat de Protestanten in ongestoorde rust hunne besluiten tegen den »pausselijken aanval" hebben kunnen nemen.

Z. M. heeft 1e. benoemd tot plaatsvervanger van den kantonregter te Helmond A. F. van Bocholt, notaris aldaar; tot burgemeester van Crommenie J. Schaap; tot burgemeester der stad Enschedé, L. ten Cate; tot secretaris van Borssele, A. H. Hagen; 2e. eervol ontslag verleend aan J. A. van Steijn, als secretaris van Soest; 3e. den heer Borski wiens diensttijd als mede-directeur van wege den handel bij 's Rijks entrepôtdok te Amsterdam, den 31 December dezes jaars eindigt, op nieuw voor die betrekking benoemd; 4e. erkend als consul van het groot-hertogdom Baden te Amsterdam, den heer A. J. Machiels.

Bij koninklijk besluit van den 14 December 1850, n°. 43, zijn de ontvangst-kantoren der directe belastingen en accijnsen te Bodegraven en te Zwammerdam, met den 1 Januarij 1851 vereenigd tot *ééne* ontvangst, hoofdplaats Bodegraven, en is tot ontvanger van die vereenigde ontvangst benoemd de heer Jhr. J. D. van der Wijck, thans ontvanger te Bodegraven, en zulks met intrekking, te rekenen van 1 Januarij 1851, van het door hem genoten wordende militair pensioen van ƒ 300 's jaars.

In eene telegrafische depêche leest men de volgende berigten uit Nederlandsch Indie:

Java geniet de volmaaktste rust. De Chinezen ter westkust van Borneo hebben hun verzet tegen het Nederlandsche gezag gestaakt.

Z. M. den Koning zal op Maandag den 23 dezer maand, des morgens ten tien ure, aan het paleis in het Noordeinde te 's Gravenhage audientie verleenen aan civiele en militaire autoriteiten, commissien en particulieren. De inschrijvingslijsten zullen aan het gezegd paleis gereed liggen van 17 tot 21 dezer, des namiddags ten vier ure.

Uit het Verslag der Commissie van Rapporteurs van de Eerste Kamer nopens het wets ontwerp tot voorziening betrekkelijk de voortzetting der werken tot droogmaking van het Haarlemmer-Meer, blijkt, dat dit wetsontwerp bij het onderzoek in de Afdeelingen, waar 26 leden aan deel namen, geene belangrijke bedenkingen heeft doen rijzen. Alleen werd bij de goedkeuring in het algemeen van deszelfs strekking de wensch geuit, dat van de zijde der Regering de uitvoering van deze kostbare onderneming zooveel mogelijk zou worden bespoedigd.

Eene Afdeeling meende het te mogen betwijfelen of de Regering de volle overtuiging bezat, dat de thans aangevraagde som tot voltooijing van het werk genoegzaam zou wezen. Men heeft gemeend bij gelegenheid van dit wets-ontwerp de aandacht der Regering te mogen vestigen op het belang van het onderzoek naar de vorderingen, door de wetenschap gemaakt in de zamenstelling en het gebruik der wateropvoerings-werktuigen.

Uit het Verslag der Commissie van Rapporteurs voor 20 wets ontwerpen, strekkende tot het verleenen der hoedanigheid van Nederlander aan onderscheidene

daarbij-genoemde personen, blijkt dat het onderzoek dezer 20 wets-ontwerpen bij de Eerste Kamer, in de Afdeelingen geene aanleiding tot gewigtige bedenkingen heeft gegeven.

Uit het verslag der commissie van rapporteurs van de Eerste Kamer, voor het wets-ontwerp omtrent het registratie-regt op de brieven van naturalisatie, blijkt, dat dit wets-ontwerp door de afdeelingen, zes en twintig leden tellende, onderzocht zijnde geworden, eene derzelve bijzonder hare goedkeuring meende te moeten te kennen geven ten opzigte der bepaling van een *vast* zoo wel als *verminderd* regt op de brieven van naturalisatie.

Algemeen werd het verlangen te kennen gegeven naar eene herziening der wet van 28 Julij 1850, op dit onderwerp, zoodat men het uitzigt daarop door de Regering met genoegen geopend zag.

Men achtte het wenschelijk dat daarbij zoude gelet worden op de belangen van buitenlanders, welke een zeker aantal jaren hier te lande verkeerd, en burgerschaps-regten uitgeoefend hadden, en aan wie uit dezen hoofde, op hun verzoek, brieven van naturalisatie *zonder betaling* zouden behooren verleend te worden. Ook zoude men het nuttig oordeelen, dat bij de wet categorien werden aangewezen, en bepaald werd dat personen daarin vallende, op hun verlangen Nederlanders zullen zijn, *desgelijks zonder betaling*. Men wilde daarbij niet vooruitloopen ten aanzien van het getal inwoningsjaren, voor elke categorie nader te bepalen door de Regering.

's GRAVENHAGE, 17 December. H. M. de Koningin-moeder wordt tegen Donderdag, 26 dezer alhier verwacht. H. M. zal haar intrede nemen op het buitenverblijf Buitenrust, aan den Scheveningschen weg.

— Naar men verneemt heeft de Baron de Schaik, raad van Legatie bij het Pruissisch gezantschap aan het Nederlandsche Hof, zijne regering verzocht, uit die betrekking ontslagen en met eene andere bekleed te mogen worden.

— Heden morgen zijn alle de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal vergaderd geweest, om te onderzoeken de drie ontwerpen van wet, wegens de naturalisatien, die laatstelijk zijn ingekomen, alsmede dat nopens de heffing van belastingen in Friesland.

— Men verneemt dat het buitengoed Boschlust aan den Scheveningschen weg, toebehoorende aan de Koningin-moeder uit de hand te koop is.

— De Regering van 's Gravenhage is door aankoop voor eene som van ƒ175 000, eigenaresse geworden der kavallerie-kaserne, op het Alexandersplein. Daar de manège aan het Willemspark niet beantwoordt aan deszelfs doel, is ze niet aangekocht: maar zal deze publiek verkocht worden; terwijl op het terrein in de nabijheid der caserne door de Regering eene nieuwe manège zal worden gebouwd, en het terrein om en tusschen de stallen bestraat zal worden; ook zoude het voornemen bestaan de aan de stad behoorende stallen onder de Uilenboomen, thans in gebruik voor de hoofd-officieren, te verkoopen.

ROTTERDAM, 17 December. Van eene geloofwaardige zijde wordt ons uit het Nieuwe Diep van den 15 dezer medegedeeld, dat, alhoewel in den gezondheidstoestand van den nieuw benoemden gouverneur-generaal van Neêrlandsch Indië, geene gunstige verandering gekomen is, en de heer Bruce zelfs in den nacht van den 14 op den 15 aan koorts leed, desniettemin met de uitreis naar Indie niet langer meer zal gedraald worden. De heer Bruce moet voornemens zijn, zoodra de wind gunstig is, zee te kiezen. (*N. R. C.*)

STATEN-GENERAAL.

EERSTE KAMER.

Zitting van Dingsdag 17 *December*.

In deze zitting is, na de lezing der notulen, wederom ter sprake gekomen de quaestie van de benoeming van eenen commies-griffier en van de herziening van het reglement van Orde. De heer van Wessem wenschte, dat er een dag bepaald werd, waarop zou worden beraadslaagd, of men aldan niet tot die benoeming zou overgaan en tot de herziening zou besluiten. Er hebben daarover zeer langdurige en zeer uiteenloopende discussien plaats gehad, waarvan de slotsom deze was, dat, ingevolge het gisteren door de Kamer genomen besluit later een dag zal worden bepaald waarop zal worden overgegaan tot de verkiezing van eenen nieuwen griffier en commies-griffier, terwijl de heer van Wessem zijn voorstel heeft ingetrokken.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Dingsdag 17 *December*.

In de zitting van heden zijn de discussien over het Hoofdstuk VI (*Hervormde Eeredienst*) voortgezet en ten einde gebragt.

De heeren van Hoëvell, van Hall, Godefroy, van Eck, van Goltstein, Groen, van Zuylen en de Minister hebben bij die gelegenheid nog het woord gevoerd, waarna de algemeene beraadslagingen zijn gesloten en achtervolgens de artikelen aangenomen. Ten slotte is het geheele Hoofdstuk aangenomen, met 47 tegen 16 stemmen. *Tegen* de heeren: Storm, Hengst, Reinders, van Hall, Taets, Poorter, Engelen, Dommer, Storm van 's Gravesande, Schooneveld, Boreel, Gevers, van der Linden, van Zuylen, van Goltstein, Duymaer van Twist.

Vervolgens is Hoofdstuk VII (*Roomsch Kath. Eeredienst*) na eenige korte woordenwisseling *aangenomen* met 54 tegen 6 stemmen. *Tegen* de heeren Storm, Hengst, Reijnders, van Hall, de Poorter en Dommer v. Poldersveldt.

Alsnu worden de algemeene beraadslagingen geopend over Hoofdstuk VIII (*Marine*).

De heer Hugenholtz is aan het woord, en verlangt dat een vast stelsel worde aangenomen en de marine in de Oost uitgebreid. Door verscheidene Sprekers worden eenige bemerkingen van minder belang gedaan, waarna besloten wordt in eene avondzitting de beraadslagingen voort te zetten.

Avondzitting van Dingsdag 17 *December*.

In deze zitting zijn in de eerste plaats de beraadslagingen over Hoofdstuk VIII (*Marine*) der staatsbegrooting over 1851 voortgezet en ten einde gebragt. Onderscheidene leden voerden nog het woord, evenzeer als den Minister van Marine. Ten slotte is het hoofdstuk *aangenomen* met eene meerderheid van 52 tegen 2 stemmen.

Daarna is beraadslaagd over Hoofdstuk IX A (*Nationale Schuld*). Ook dit hoofdstuk is, nadat onderscheidene leden, evenzeer als de Minister van Finantien, aan de discussie hadden deelgenomen, *aangenomen*, en wel met eenparigheid van stemmen.

In den loop der door den Minister gehouden rede heeft Z. Exc. verklaard, dat reeds morgen of overmorgen zou blijken van zijne ernstige zorg om tot amortisatie van schuld over te gaan, vermits daaromtrent van regeringswege een voorstel zou worden aangeboden, ten doel hebbende, om de overschotten op de dienst voor Amortisatie van schuld daartoe beschikbaar te stellen.

De zitting is verdaagd tot morgen ochtend ten 11 ure, als wanneer aan de orde gesteld is de algemeene beraadslaging over Hoofdstuk IX B (*Departement van Finantien.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 16 December. Heden is in de Wetgevende Vergadering door den heer de Lasteyrie het rapport voorgelezen der commissie betreffende het voorstel van Victor Lefranc, strekkende tot wijziging van de kieswet van 31 Mei. De commissie concludeert tot de verwerping van het voorstel. Na de voorlezing van het rapport heeft de Kamer de discussie over het ontwerp betreffende de privilegien en het stelsel van hypotheken voortgezet.

— Men zegt dat weldra in de Vergadering een ontwerp ter tafel zal worden gebragt strekkende om den President der Republiek eene toelage van 3 millioen te verleenen.

— De heer Dumas, minister van landbouw en koophandel, zal, naar men zegt, eene commissie benoemen, om de vraag te onderzoeken betrekkelijk de gouden en zilveren munten, en den invloed der goudaanvoeren uit Californië naar Europa.

— Men zegt, dat een groot deel der meerderheid, bestaande uit legitimisten en orleanisten, eene nieuwe partij tot stand wil brengen, met het doel om de verlenging van de magt des Presidents door alle wettige middelen te verhinderen.

— Onder de vele benoemingen tot ridders van het legioen van eer, komt voor de divisie-generaal Duvivier, die tot groot-officier benoemd is.

— De *Patrie* acht zich geregtigd de tijding tegen te spreken alsof de koning van Denemarken van freule Rasmusen zou scheiden, om eene Hessische prinses te huwen.

— Er heerscht verbazend veel oneenigheid onder de socialistische democratie. De verschillende onderdeelen betwisten elkander schier elk plaatsje onder de zon.

— Voor eenige dagen had alhier in het Armenisch collegie van Samuel Moorat, eene prijsuitdeeling plaats, die bijgewoond werd door alle te Parijs aanwezige Muzelmans, Grieken en verdere Oosterlingen, door Riza-Bey, secretaris der Turksche legatie, door Kemel Effendi, directeur der scholen in het Ottomanisch rijk en door den Eerw. groot-vikaris Bautain, die Mgr. den Aartsbisschop vertegenwoordigde. Laatstgemelde kende in zijne aanspraak veel lof toe, aan den tegenwoordigen Sultan Abdul-Medjid, die door zijne vrijzinnigheid en verheven denkbeelden de beste beschermer is geworden van de Christenen in het Oosten.

— Men leest in de *Patrie* de volgende anecdote uit Lyon:

Een barbier, bekend wegens zijne revolutionnaire begrippen, was voor eenige dagen bezig eenen socialistischen vriend te scheren. Terwijl hij hem het scheermes over de kin streek, riep hij plotseling uit: »Zoo wenschte ik dat ik het hoofd van generaal Castellane (den bevelhebber van Lyon) eens tusschen mijne handen had; dan zou het spoedig met hem gedaan zijn."

Den volgenden morgen zag onze kapper tot zijne groote ontsteltenis generaal de Castellane te paard voor zijne deur verschijnen, afstijgen, en in groote uniform, van al zijne ridderorden voorzien, den winkel binnentreden. De generaal nam een stoel en zeide bedaard tot den kapper: »Ik heb gehoord, dat gij mijn hoofd eens tusschen uwe handen wenscht te hebben; hier ben ik, en verzoek u, mij te scheren."

Men kan zich een denkbeeld maken van den schrik des kappers bij deze koelbloedigheid van den generaal. Hij kon geene woorden vinden om te antwoorden en begon werktuigelijk aan het verlangen van generaal de Castellane te voldoen; maar terwijl hij dezen schoor, beefde hij zoo geweldig, dat hij meermalen op het punt stond, om tegen wil en dank zijnen op den vorigen avond geuiten socialistischen wensch te verwezenlijken.

Het werk liep echter zonder ongelukken af; de generaal stond op, gaf den kapper 5 francs en zeide: »Goede vriend, ik wilde u maar eens laten zien, dat ik mij niet door bedreigingen laat bang maken. Neem gij en uwe vrienden deze les nu ter harte!" Dit gezegd hebbende, steeg de generaal weder te paard en reed weg.

— De berigten uit de Antilles loopen tot 13 Nov. en zijn zeer gunstig. Te Guadeloupe en op Martinique was de rust volkomen.

MADRID, 11 Dec. Er is geene sprake meer van ministerieele krisis; slechts de minister van Seyas de Lozano kon door den heer Mon vervangen worden.

— Volgens berigten uit Lissabon is den 4den dezer de nieuw benoemde Kardinaal met veel luister geïnstalleerd; bij deze gelegenheid werd een groot feestmaal gegeven, op hetwelk de Britsche gezant en de officieren van het Engelsche escader waren genoodigd; doch zij hebben bijna allen die eer van de hand gewezen.

ENGELAND.

LONDEN, 16 Dec. Men verhaalt dat Z. Em. de Kardinaal Wiseman voor het hof op Jersey in regten betrokken wordt door zekere miss Julia Rush, wegens eene som van £400, welke hij in der tijd van haar zou geleend hebben om eene uitgestrektheid gronds te koopen. De behandeling van die zaak, welke dezer dagen plaats had moeten vinden, zou echter uitgesteld zijn.

— De St. Barnabas kerk in Pimlico, waar dezer dagen zulke verregaande ongeregeldheden hebben plaats gevonden, is eergisteren op last van den kerkeraad gesloten.

— Een zeker aantal leeken van de Anglikaansche kerk heeft zich ter zake van het ontslag van den predikant Bennett tot den aartsbisschop van Canterbury gewend om te weten hoe zij zich tegenover »den pausselijken aanval" te gedragen hadden. Het antwoord van den Prelaat is vrij onbepaald, maar tevens gematigd; het beveelt eene steeds toenemende gehechtheid aan den ritus, aan de gebeden, gebruiken en voorschriften der Anglikaansche Kerk.

— De hier wonende Italiaansche demokraten hebben besloten eene vergadering te houden en een adres tegen de pausselijke Breve op te stellen.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 17 Dec. Men schrijft uit Munchen, dat op de oproeping van den Bisschop 17 geestelijken zich hebben aangeboden om zich met de zielzorg voor de militairen te belasten.

— Men schrijft uit Bern 14 Dec.: Heden heeft de nationale raad beslist nopens de Friburger petitien; het voorstel der commissie om de petitien niet in aanmerking te nemen, werd met 72 tegen 15 stemmen goedgekeurd.

BERLIJN, 16 Dec. De reductie van het leger op de voorgeschrevene wijze is reeds in verschillende streken ten uitvoer gebragt.

— Omtrent de eindelijke benoeming van een minister voor de binnenlandsche zaken, is nog niets definitief bekend. De onderhandelingen met von Witzleben schijnen afgebroken.

WEENEN, 13 Dec. De *Wiener Ztg.* van heden bevat de volgende dagorder door Z. M. den Keizer onder dagteekening van den 12 aan het leger uitgevaardigd:

»Mijn leger heeft aan al de moeijelijke eischen eener voorbereiding ten oorlog binnen den korten tijd in allen deele voldaan; dit heb ik aan zijn voortreffelijken geest en aan zijne krijgstucht te danken. Een groot gedeelte van hetzelve, de vierde- en de landweer-bataillons, alsmede de tweede grensbattaillons, keeren naar hunne haardsteden terug. Mijne dankbare herinnering zal ze vergezellen, en ik vertrouw evenzeer, dat zij thans, ver van hunne roemrijke vanen, door het voorbeeld van stipte naleving der wetten, de openbare orde beveiligen en bevorderen zullen, als ik verwacht ze, op mijne eerste aanmaning, even zoo goed uitgerust en even moedig op het slagveld te zien."

Onder dezelfde dagteekening heeft de Keizer aan den maarschalk Radetzky een brief geschreven, waarin hij hem bedankt voor den ijver, waarmede de maarschalk zich gehaast heeft in de jongste omstandigheden den Keizer met zijnen raad en zijnen degen bij te staan, en verklaart dat hij thans, nu de Voorzienigheid het oorlogsgevaar heeft afgewend, den grijzen veldheer niet langer wil weerhouden om zijne andere verheven taak voort-te-zetten, de bevestiging namelijk van den vrede

en de bevordering der welvaart in de Italiaansche kroonlanden.

WEENEN, 14 Dec. De *W. Zeitung* van heden bevat het keizerlijk besluit, waarbij het tabaks-monopolie ook op de Hongaarsche provincien uitgestrekt wordt. Het tegenwoordige bedrag van dit monopolie wordt op 13 millioen, het waarschijnlijk bedrag op 20 milioen begroot.

— De veldmaarschalk Radetzky heeft heden eene afscheids-audientie bij den Keizer gehad, bij welke gelegenheid hem weder de vleijendste ontvangst te beurt viel.

— De Duitsche uitgewekenen te Nancy, hebben van den Franschen minister Baroche bevel bekomen, om zich onverwijld naar de uiterste grenzen van Bretagne te begeven. Aan F. Raveaux moet Pau als verblijfplaats zijn aangewezen.

BELGIE.

BRUSSEL, 17 December. Gisteren was de senaat niet voltallig genoeg om te beraadslagen. De zitting werd diensvolgens tot heden verschoven.

— De Kamer van Vertegenwoordiging heeft de algemeene discussie over het budget van openbare werken voortgezet. De minister, alsmede de heeren de Liedekerke, Rolin, F. de Merode en Malou hebben het woord gevoerd.

— Nen leest in de *Courier du Grand-Duché de Luxembourg:* Te beginnen met 15 December e. k. zullen de Nederlandsche goudstukken in de openbare kassen niet worden aangenomen, dan tegen 20 fr. 50 cent. het tien gulden-stuk.

— Zaturdag ll. heeft de regeringsraad van de stad Antwerpen besloten eene commissie te benoemen ten einde onderzoek te doen naar middelen om de vleeschprijzen te verminderen.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		17 DEC. 4½ u.	gebl.	18 DEC. 4½ u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch à 2½	pCt.	56 1/16	56¾	57	56 13/16
Dito Dito	3	66⅝	66⅝	66¾	66 11/16
Dito Dito	4	87 1/16	87 7/16	87⅝	87 7/16
Dito Obligatien O. I.	4	86¼	86½		
Amortis. Synd. c.	3½	87½	88	88⅛	
Handel-Maatschappij	4½	110½	110		
Aand. Rijn-Spoorweg					
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
SARDIN., Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank. 2½					
Dito bij Rotsch. en Volksv.		47	47		
FRANKRIJK, Obligatien	3	54⅝	54	54 1/16	54 1/16
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5	12¼	12⅜	13	12 3/16
Dito Dito 510		12 7/16	13⅛	13¼	13¼
Dito Onbep. Stukken		12⅜	12¾		
Dito	3	39⅛	39½	39⅜	
Dito Binnenl. 2400 P.		33½	33 7/16	33½	33 7/16
Coup. *Ardoins*		8 3/16	8 3/16	8 5/16	
Passive			3⅛	3 3/16	
Fransche Uitgest.		4	4⅛	4¼	
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu 4		35½	35⅝	33¾	35¾
Dito Dito		35⅛	35 5/16	35 7/16	35⅜
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	105	104⅞		
Dito dito 1828 en 1829		104	103¾	103⅞	
Cert. bij dº. 1831 en 1833		93⅞	94		
Dito	4½	93½	93 11/16		
Dito bij *Hope*	4	85⅞	86	86⅛	
Dito bij *Stieglitz en Cº.*		85⅞	85¼		
Dito bij d. 5de Serie	4	85 7/16	85½		
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6		63¼		
Cert. van dito		64½	64¼	64½	
POLEN, Aand. à fl. 500					
Dito met Lot. 300					
AMERIKA, Bank-Actiën					
PRUISSEN, Aand. met Lot R. 50	f				
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	71¼	71⅞	71⅝	
Dito Nieuwe	2½	38 3/16	37¾	38	
Dito Nieuwe	5	76 13/16	76¾	76⅞	76⅝
Ween. Bank bij *Goll en Cº.*					
Dito	4				
Aand. met Loting fl. 500	f				
Nieuwe dito 250			262		
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer* 5 pCt.					
BRAZILIË te Londen 1824	5	89	89		
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
PERU		80⅛	80¼	80½	
MEXICO	5	34⅜	33 15/16	34⅜	33 15/16
VENEZUELA 6 pCt. nu	4	33	33		
NEW GRENADA 6 pCt. nu	1½	18¾	18¾		
ECUADOR		3 3/16	3 3/16	3¼	
Coup. Ecuador	f				
Cert. Grieken		3½	3 9/16		

Peru Uitg. 36¾; Bl. Grieken £ 500 3 a 1/16; Uitg. Gren. 4¼; Haarlemmermeer 5 pCt. 102¾.

In Binnenl. fondsen was de stemming wederom williger. 3 pCts. Fransche en Belgische zeer vast. Van Spaansche waren Ardoins en Coupons tot verhoogde koersen zeer gezocht. 3 pCts. Binnenl. nagenoeg onveranderd. Van de overige vreemde fondsen waren Portugeesche williger, Metallieken bleven meer aangeboden en iets lager dan gisteren. Van Zuid-Amerik. fondsen bleven Mexicanen ruim ½ pCt. lager, de andere soorten alle goed prijshoudend.

Koers van het Geld; Beleening 2½ pc., Prolongatie 2½ pc., Disconto 2 pc.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56; Zigt Parijs 56 5/16; 2/m. Londen 11,67½; Zigt Londen 11,72½; 2/m. Hamburg 35 1/16; Zigt Hamburg 35⅜; 3/m. Lissabon 41; 3/m. Porto 41; 2/m. Petersburg 1,82.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 17 Dec. Belg. leen. 2½ pc. 49¾; 5 pc. 97; 1840, 5 pc. 98½; Spanje Ard. 5 pc. 12¼; Binnenl. 3 pc. 33⅞; Coupons —; Rom. Leening 76.

PARIJS, 16 Dec. Fransche 3 pc. 57.60; 4 pc. 73,75; 5 pc. 95,15; 5 pc. N. —,—; Schatk. 5,—; Bank-Actien 2330,—; Belg. 1840, 5 pc. 99; 1842, 5 pc. 99; 4½ pc. —; 2½ pc. 49½; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. 39½; Binnenl. 3 pc. 34⅜; Piemont 1834 —,—; 1849 —,—; Haïti —; Portugal 5 pc. —; Rom. Leening 76⅝.

MADRID, 11 Dec. Spanje 3 pc. 34 15/16; 5 pc. 12⅝; Uitg. Schuld 3⅞; Coupons 6¾.

LONDEN, 16 Dec. Cons. kont. — a —; op tijd 96⅞ a 97; Braz. 87 a 89; 1839/39 86 a 88; 1843 — a —; Den. 3 pc. 77 a 79; N. L. 5 pc. 101 a 102; Ecuador 3¼ a 3¾; Gren. 18 a 18½; Uitgest. 4 a 4½; Mexico 36⅜ a 36⅝; Peru 4 pc. 82¼ a 82¾; Uitgest. 36¼ a 37; Portugal 5 pc. 83 a 85; 4 pc. 34½ a 35; 3 pc. 35 a 36; Rusl. 1822, 5 pc. 108¾ a 109; (N.) 4½ pc. 97⅛ a 97¾; Spanje 5 pc. 18½ a 18¾; 3 pc. 39¾ a 40¼; Coupons — a —; Passive 3⅞ a 4; Holl. 2½ pc. 58¾; Rijn-Spoorweg £ — a —; Venez. 31 a 32; Uitgest. 11¼ a 11¾.

WEENEN, 14 Dec. Met. 2½ pc. —; 4 pc. —; 4½ pc. 82½; 5 pc. 94¾; Bank-Actien 1318; Lot. fl. 500, —; id. fl. 300, —.

BERLIJN, 16 Dec. Schuldbr. 3½ pc. 84½ a 85; Loten 120 a —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 90¼; Pools. 4 pc. 78 a —; Loten fl. 200 —; id. fl. 300 135¼; id. fl. 500 79¼.

HAMBURG, 16 Dec. Rusl. Eng. Leen. 102; Stiegl. 4 pc. 85½; Spanje, Ard. 5 pc. 11¾; Binnenl. 3 pc. 31¼.

FRANKFORT, 16 Dec. Met. 5 pc. 74½; 4 pc. 57¾; 2½ pc. 43¾; Bank-Actien 1078; Darmst. Loten fl. 50 76⅝; id. fl. 25 26⅞; Badensche Loten fl. 50 51½; id fl. 35, 30¾; Nassausche 25¼ Holl. 2½ pc. 57, Werk. Sch. 4 pc. 87½; Sijndic. 3½ pc. 87.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 18 December.

Tarwe iets lager met weinig handel verkocht: 130 ℔ n. b Pools. *f* 280; 128 ℔ j. dito *f* 278; 127 ℔ n. Gelders. *f* 220. De overige artikelen zonder handel.

Op 9 vaten Olie in April ek. 59; Sept. 58 £. *Lijnzaad* een doen; 109 ℔ Archangel *f* 285. *Raapolie* op 6/w. *f* 35½; Vliegend *f* 34½; 1º. Mei ek. *f* 34¾; Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 34½, ¼. *Lijnolie* op 6/w. *f* 34¾; Vliegend *f* 33¾, ½; Maart, April en Mei ek. *f* 33. *Hennepolie* op 6/w. *f* 37½; Vliegend *f* 36½. *Raapkoeken* per 1000 st. *f* 60, 65. *Lijnkoeken* per 100 st. *f* 7½, 11.

Gisteren zijn uit de eerste hand afgedaan 1866 gonjes Java Rijst, aangebragt per Karen Cecilia, alsmede nog ca. 800 v nieuw Samos Rozijn, aangebragt per de Henriette Louise.

De 330 blokken Mahonijhout, gisteren in veiling geweest, zijn gedeeltelijk verkocht van 26 tot 72 cs. per 2/m., het overige opgehouden van 25 tot 63 c.; de 1314 ps., ca. 22,000 N. ℔, Pokhout, gedeeltelijk verkocht a *f* 2 pr. 50 Ned. ℔; het overige opgeh. a *f* 2½ per 50 Ned. ℔.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 17 Dec. Tarwe. 164/2 ℔ nieuwe Hoogl. Kleefs. *f* 275; 159/2 ℔ dito *f* 250, 252.

SCHIEDAM, 17 Dec. Rogge. 140½ ℔ Archangel *f* 149 6/w.; 144/2 ℔ Koers. *f* 162 3/m. — Gerst. 131½ ℔ Koersche *f* 134 kont., 135 6 w. — Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 10; Jenever *f* 13,50, Amst. Proef *f* 14,75; zonder de belasting.

ANTWERPEN, 17 Dec. KOFFIJ. Er zijn gerealiseerd circa 400 balen Brazil en 700 b. St. Domingo.

GENUA, 9 Dec. Overzigt van de week. KOFFIJ souteneert zich goed, doch men noemt geen verkoopen.

SUIKER. Gaat weinig om en de prijzen houden zich moeijelijk staande. Wij kunnen deze week slechts melden 130 kisten blond Havana tot fr. 34,60 wit. Pernambuc fr. 42,20, en 50 zak. Bahia Moscovados tot fr. 29,60. *Geraffineerd.* Onveranderd en zonder handel.

TRIEST, 8 Dec. Overzigt van de week. KOFFIJ. In Rio heeft eenige handel plaats gehad, St. Domingo en Java zijn weinig gevraagd. In afwachting van aanvoeren van Brazil Koffij rekent men op eene daling. De verkoopen der week bestaan in 900 zak. ord. Rio, goed en middel fijn tot 33 a 37 fl. de centner; 300 zakken Java 37½ a 40 fl.; 151 kist. 9 tiersjes Santiago de Cuba 44 a 52

SUIKER. De houders van gestampte Crushed hebben iets toegegeven. Er zijn gedaan 167 vaten, 120 kisten, 20 tiersjes Hollandsche en Belgische tot 20½ a 21½ fl.; 50 vaten gestampte Fransche tot 20½ a 21½ fl.

De aan-, uit- en doorvoer van levensmiddelen te Amsterdam, van 9 tot 14 December, zijn geweest als volgt:

Aanvoer.:

Rogge L. 398, 26 M — Tarwe L. 288, 28 M. — Boekweit L. 31, 13 M — Erwten L. 213, 22 M. — Rijst 154575 ℔.

Doorvoer naar Zee:

Meel 3792 ℔.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 17 Dec J. Jansen, Cuba, Suriname.

HELVOET, 16 Dec. J. Bouten, Jan van Hoorn, Batavia, l. van Brouwershaven, gesleept door de stoomboot Kinderdijk.

UITGEZEILD:

HELVOET, 17 Dec. G. Thompson, Border Queen, (s) Leith, is onder de Goereesche haven geankerd.

GEPRAAIDE SCHEPEN

Den 20en October op 32º Z. Breedte, 33º O. Lengte, Oceaan, Kapt Doeksen v. Batavia n. Rotterdam.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM

SURINAME, Jansen, Cuba: 264 v. Suiker, I. J. Poncelet en Zoon; 66 v. dito, B. Kooy Jzn.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 18 December in lading naar:

Keulen	L. de Ruiter, Colin Nº. 29.
„	W. Lintz, Herman.
Ludwighaven	A. Hartman, Ludwighaven Nº. 6.
Duisburg	H. Bakker, Deutschlandt.
Manheim	J. Dorsenbach, Jacob.
Weesel	P. J. Balk, Vrouw Rebecca.
Mainz	W. Keller, Maintz Nº. 1.
Dusseldorp Neus en *Urdingen*	O. Brugman, Niederrein Nº. 3.
's Hertogenbosch en *Maastricht*	H. van Eyken Lz., de Vier Gebroeders. Sluit 21 December.
Maastricht	P. Wecks, Stad Amsterdam. Sluit 21 December.
Venlo en *Roermond*	H. Vos, de Vrouw Antonia. (Beurt L. de Rijk en Cº.)
Tiel	C. van Uden, de Vrouw Magdalena.

KEULEN, 17 December in lading naar:

Amsterdam	Kapt. Berns	Köln Nº.	11.
Rotterdam	„ Demmer	„ „	25.

ARNHEM 17 Dec. 1 el 40 dm.

Rijnhoogte KEULEN 17 „ 9 vt. 8 „ 's morgens 8 uur.
10 „ 10 „ „ 12 „

Voor de oude, arme adelijke Dame, (zie *de Tijd* Nº. 1108) is ontvangen bij den Wel-Eerw. Heer P. J. Hesseveld in 't Gesticht in de Elandstraat: Uit Barneveld 1 Coupon *f* 2.47½; van Mvr. S. *f* 2.50; den Heer P. *f* 1; Jufvr. N. *f* 15; den Heer N. *f* 2.50; W. *f* 3; Uit O *f* 1; uit Delft een Borstrok; van H. *f* 10; van H. H. *f* 1.

Bij C. L. van Langenhuysen, diverse giften van onbekende: als: *f* 1 00; *f* 1.00; *f* 1.50; *f* 2.50; een goud *f* 10 stuk; *f* 2 00; van J. H. J. S. een Coupon groot *f* 12.37½; van N. N. 2 Coupons *f* 2.97 en *f* 1.98, te zamen *f* 4.95; van N. N. *f* 5; id. *f* 1.50; id. *f* 1; van A. uit 's Hage *f* 1.

Waarvoor de edele gevers hunne belooning in den Hemel zullen terug vinden. De ongelukkige blijft nog steeds der mildadigheid dringend aanbevolen.

ADVERTENTIEN.

(734) Heden overleed ten mijnen huize, na voorzien te zijn van de H. Sacramenten, de heer CORNELIUS HENRICUS DE LOOS, in den ouderdom van ruim 81 jaren.

POELDIJK, 16 December 1850.

C. J. MAURIKS, Pastoor.

Eene R. K. Dienstmaagd, van middelbare leeftijd, welke vele jaren bij een Pastoor voor **HUIS** en **KERK** is werkzaam geweest, doch door sterfgeval van hare dienst ontheven, verlangt weder in zoodanige betrekking of in een klein Huishouden zich geplaatst te zien. Er wordt meer eene minzame behandeling dan wel een groot salaris gewenscht. Reflecterende gelieve zich met *franco* brieven te adresseren aan Vr. PUTTER, Heerenstraat te Utrecht. (733)

(720) De Boekhandelaar J. R. VAN ROSSUM te Utrecht, heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

I. **GEBEDEN** bij gelegenheid van het JUBILÉ, verleend door Z. H. Paus PIUS IX. Prijs 7½ Cent.

DE EEUWIGE WAARHEDEN of **VOORBEREIDING TOT DEN DOOD**, door den H. ALPH. MAR. DE LIGUORI, naar het Italiaansch, door den Eerw. Pater J. LOOIJAARD, van de Congregatie des Allerheiligsten Verlossers, met bijvoeging der *Morgen-, Avond-, Mis-, Biecht-* en *Communie-Gebeden* enz. Prijs 90 Cents.

Tot aanbeveling van dit voortreffelijk werkje in de dagen van het JUBILÉ, zij het genoeg de woorden aan te halen van Z. Hoogw. Mgr. DEN DUBBELDEN, Bisschop van Emaus en Vicaris-Apostoliek in zijnen herderlijken brief voor het Jubilé 1847: *„dat het zeer dienstig zal wezen, wanneer, hetzij 's morgens of 's avonds, op eenige dagen dezer week de onderrigtingen en opwekkingen door de Eerw. herders en zielzorgers hetzij bij wijze van* sermoon *of* voorlezing *over de* eeuwige waarheden, *b. v. uit den H. Alphonsus de Liguori een aanvang kunnen nemen.*

III. **DE MENSCHWORDING** en **KINDSCHHEID VAN ONZEN HEER J. C.** Een Gebeden- en Meditatie-Boek voor den Advent. Dit werkje insgelijks van den H. ALPH. MAR. DE LIGUORI, en naar de Italiaansche uitgave, vertaald door den Eerw. Pater J. LOOIJAARD, is allernuttigst om den tijd van den Advent tot het Octaaf van het Driekoningen-Feest in den geest der kerk te vieren. Prijs met voornoemde gebeden 80 Cents.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.